

عنوان مقاله:

بازشناسی هنر سکه دوزی سیستان و بلوچستان ۱

محل انتشار:

سومین کنفرانس بین المللی معماری، عمران، شهرسازی، محیط زیست و افق های هنر اسلامی در بیانیه گام دوم انقلاب (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 11

نویسندگان:

مرجان نوری - دانشجوی کارشناسی ارشد پژوهش هنر، دانشکده هنر، موسسه آموزش عالی فردوس، مشهد، ایران

جوادامین خندقی - استادیار گروه ادبیات نمایشی، دانشکده هنر، موسسه آموزش عالی فردوس، مشهد، ایران

راحله فدوی - دانشجوی دکتری، هنرهای اسلامی، دانشکده هنرهای صناعی، دانشگاه هنر اسلامی تبریز، تبریز، ایران

خلاصه مقاله:

از مهم ترین هنرهای رو به زوال سیستان و بلوچستان، سکه دوزی است. هدف این پژوهش، تحلیل سکه دوزی سیستان و بلوچستان است. ماهیت این پژوهش، کاربردی است و از نظر نوع، توصیفی - تحلیلی به شمار می رود. روش گردآوری اطلاعات، کتابخانه ای، مشاهده تصاویر و مصاحبه است. روش تحلیل، کیفی است. این پژوهش نشان می دهد که سکه دوزی همانند سوزندوزی، از قدمت و سابقه ای طولانی برخوردار است و تقریباً در بسیاری از مناطق سیستان و بلوچستان رایج بوده است و مرغوبیت اثر، بستگی به مواد اولیه آن دارد و هرچه از مصنوعات به دور باشد، از ارزش بیشتری برخوردار می باشد. خشک شدن دریاچه هامون و تغییر زندگی عشایری و روستایی به شهرنشینی و هم چنین نبود حمایت دولتی و آموزشی و روی کار آمدن تفکرات نادرست درباره زن و هنرهای کهن در سیستان و بلوچستان، سبب فراموشی هنر سکه دوزی و از بین رفتن جایگاه اجتماعی زنان شده است. بررسی نقوش سکه دوزی سیستان و بلوچستان، نشان می دهد که نقوش هندسی به عنوان مهم ترین عنصر زیبایی شناسانه هنر سکه دوزی مطرح است و اما گویای این نکته است که تمامی عناصر هندسی از جمله خط، بافت، شکل، رنگ و ریتم توسط انتزاع نمادپردازانه صورت می گیرد و این انتزاع به پیشینه زندگی قوم بلوچ اشاره دارد و این ویژگی خاص زیبایی شناسانه انتزاعی هنر سکه دوزی را می توان نوعی سند هویتی برای سکه دوزی سیستان و بلوچستان دانست که از گذشته تاکنون و به نسل های آینده انتقال پیدا می کند. نقوش سکه دوزی بلوچ تماماً با زندگی، طبیعت و بینش مردمان آن منطقه ارتباطی مستقیم دارد و با توجه به نقوشی چون ستاره، خورشید و اعداد می توان نتیجه گرفت که مردمان سیستان و بلوچستان از علم ستاره شناسی و نجوم بهره می گیرند.

کلمات کلیدی:

سکه دوزی، رودوزی، هنر اسلامی، سیستان و بلوچستان.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1960194>

